

วนาลี สักดิ์สุริยผดุง 2557: แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ประวัติศาสตร์เมืองโบราณ นครไชยศรี อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ปริญญาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์อติศรา มินะกนิษฐ, Ph.D. 189 หน้า

พื้นที่ประวัติศาสตร์ในประเทศไทยมีหลายแห่งและบางแห่งตั้งอยู่ในเขตเมือง จึงมักประสบปัญหา ด้านการอนุรักษ์ภายใต้ยุคแห่งการพัฒนาเมือง การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นปัญหา ข้อจำกัดและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ประวัติศาสตร์ เมืองโบราณนครไชยศรี และเพื่อ เสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม เริ่มจากการศึกษาข้อมูลจากกรณีศึกษา 1) เมือง โบราณอุทงทองเป็นเมืองโบราณในยุคสมัยเดียวกับเมืองโบราณนครไชยศรีมีลักษณะ และองค์ประกอบของพื้นที่ คล้ายคลึงกัน 2) นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงในระดับเมืองมรดก โลก โดยศึกษารูปแบบ กระบวนการดำเนินงาน ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ เพื่อนำข้อมูลทั้งหมด ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองโบราณนครไชยศรี ในส่วนของพื้นที่ศึกษาเมืองโบราณนครไชย ศรี มุ่งเน้นศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลลักษณะทางกายภาพ หลักการวางแผน กระบวนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการโดยวิธีการสำรวจภาคสนาม ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งมีโครงสร้างบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำหรือตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและนักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ศึกษามี 3 ด้าน หลัก คือ 1) นโยบายการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจ 2) การบริหารจัดการ และ 3) การพัฒนาด้านกายภาพ เพื่อ แก้ไข ลดปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ จึงเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์และ พัฒนาพื้นที่ใน 3 แนวทางหลัก คือ 1) แนวทางในการแก้ไขปัญหาจากปัจจัยด้านนโยบายการพัฒนาเมืองและ เศรษฐกิจด้วยมาตรการส่งเสริม ผลักดันและมาตรการควบคุม ป้องกันที่เอื้อต่อการพัฒนาแต่จำกัดภายใต้กรอบ การอนุรักษ์ 2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาจากปัจจัยด้านการบริหารจัดการด้วยมาตรการส่งเสริม ผลักดันและ มาตรการควบคุม ป้องกันโดยอาศัยกลยุทธการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 3) แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา ด้านกายภาพด้วยมาตรการส่งเสริม ผลักดัน มาตรการควบคุม ป้องกันและมาตรการพัฒนาปรับปรุงโดยคำนึงถึง เอกลักษณะ ลักษณะและองค์ประกอบที่เป็นความจริงแท้ของพื้นที่ เพื่อให้เมืองโบราณนครไชยศรีคงอยู่เป็น สมบัติทางประวัติศาสตร์ของชาติ และชุมชนตลอดไป